

Etnik ayrışma Ulusal bütünleşme

(Yazılardan bir kolaj)

Ulus olmak, eski ve geleneksel birimleri aşmak, geleneksel ilişkilerden modern ekonomik yapılara devrimcileşmek, soysal, kastsal, zümresel sınıflaşmanın aşılması, modern ekonomik sınıfların belirleyici olduğu yeni bir yapılanmaya dönüşmek demektir. Etnik ve dinsel ayrımcılığın, ulusların yazgılarının belirlenmesiyle ne ilgisi var? Ulus, etnik, dinsel toplulukların bir birliği değil ki. Ulus, aşiretlerin, cemaatlerin, tarikatların koalisyonu da değil.

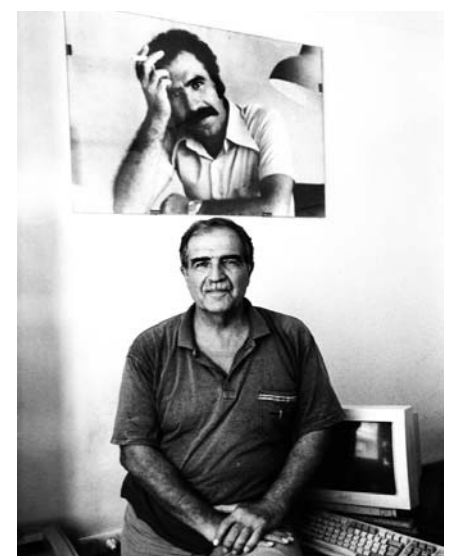
Burjuva toplumun modern sınıflarının siyasallaşmasıyla, ideolojik anlamda sınıf siyasetiyle gerçekleşir demokratikleşme. Etnik siyasallaşma, etnik özelliklere ve gruplara göre ulusu bölme, aşiretleri egemen duruma getirme; dinsel siyasallaşma, tarikatların siyasal yaşama egemen olması, yani ulema ve şeyhler tarafından yönetilme, bunlar çağdışı, gerici, ilkel siyasalardır.

Türkiye’de uluslaşma ve ulusalculuğun, genel olarak ‘sol’la ilişkisinin tartışılması yeni değil. Bu tartışmanın kökleri, kimlik siyasetinin muhalif saflarda yaygınlaştığı 1980’lere dek uzanıyor. Bununla birlikte, özellikle son yıllarda, AKP iktidarının Cumhuriyete yönelik ideolojik saldırılarının daha da yoğunlaşması, ulusalculuk tartışmasının bir kez daha, çok daha geniş kitleleri kapsayacak biçimde gündeme gelmesine neden oldu. Son olarak “yenilenen” CHP’de ulusalculuğun “sol olmadığı” gerekçesiyle tasfiyesinin dillendirilmesi, “kimlikçiliğin” ise solculukla özdeşleştirilerek Atatürkçü kitleye benimsetilmeye çalışılması, bu gündemin önemli bir parçası haline geldi. PKK çizgisindeki ‘sol’ ise, zaten uzun süredir “tekçi” Kemalist modernleşmeye ve uluslaşmaya cepheden tavır alıyor.

Peki, 1960’lardan beri dünyada ve Türkiye’de sol/sosyalist hareketlerin benimseydiği ve kucaklayarak aşmaya çalıştığı Aydınlanmacı değerlerin, bugün “sağcılıkla” ve hatta “faşistlikle” eşitlenmeye çalışılması ne anlama geliyor? Uluslaşmanın ve ulusalculuğun, post-modern kimlikçiliğin iddia ettiği gibi gerçekten de “solda yeri yok”

mu? “Ulus” kimliği hangi tarihsel ve toplumsal koşullarda insanlığın gündemine girdi ve gelinen noktada, tarihsel rolünü tamamladı mı?

Türkiye sosyalist hareketinin seçkin aydını, Türkiyeli okuru Marksist yazıyla tanıştıran insan hakları savaşçısı Muzaffer İlhan Erdost’un yazılarından yapılan aşağıdaki seçki, işte bütün bu sorulara yanıt ve-

Muzaffer İlhan Erdost, 12 Eylül faşizmine kurban verdiği kardeşi İlhan’ın fotoğrafı önünde, İlhan İlhan Kitabevi’nde...

Ulus, bireyin soyu, dini ya da tarikati tarafından değil, yeni oluşturduğu ulus birliği tarafından korunduğu bir örgütlenmedir.

riyor. Sayın Erdost'a, bu öğretici seçkiyi tizlikle hazırladığı için çok teşekkür ediyoruz. Özellikle yoğun ideolojik saldırı karşısında kafası karışan genç kuşak solcuların, sosyalistlerin yararlanacağını düşünüyoruz. (*Bilim ve Ütopya*)

ULUS BİRLİĞİ Mİ, SOY/KAVİM EGEMENLİĞİ Mİ?

Ulus, bireylerin, belirli sınırlar içerisinde, boy gibi, kabile ve aşiret gibi birliğe kan bağıyla bağlı olmaktan; kölecî ve feodal birliğe bedensel bağlılıktan (bağımlılıktan); tarikat, mezhep, din gibi birliğe inançsal bağlarla bağımlı bulunmaktan, toplumsal ölçekte kurtulmalarının, yani özgür bireyler haline gelmelerinin temelini oluşturan ekonomik bütünleşme üzerinde, siyasal olarak örgütlendiği birliktir.

Bu ekonomik bütünleşme üzerinde oluşan siyasal örgütlenme, nitel olarak, önceki birliklerden farklı, yeni bir birliktir. Bireyin soyu, dini ya da tarikati tarafından değil, bir başka deyişle, bağlı bulunduğu kabilesi, aşireti, tarikati, mezhebi, dini tarafından değil, ya da bunları temel alan kölecî ya da feodal devlet tarafından değil, yeni oluşturduğu ulus birliği tarafından ve ulus birliğini temsil eden devlet tarafından *korunduğu* (korunması gerektiği) bir örgütlenmedir (daha doğru bir anlatımla örgenlenmedir).

Soy gibi doğal ya da din ve mezhep gibi tarihsel olarak atadan aldığı ve istenciyle (iradesiyle) kendini yalıtması olanaksız farklılıkların üstüne çıkarak (bu farklılıkları,

ayrılıkları geride bırakarak), bireyin soy, din, din ya da benzer ayrılıkları/farklılıkları gözetmeksizin/ayırım yapmaksızın, toplumsal ölçekte yaşamını sürdüreceği, varlığını koruyacağı ve geliştireceği yeni bir birliktir.

Her ne kadar, bu yeni birliğin çatısı belirli bir soydan gelenler ve o soya bağlı olarak belirli bir dil kullananlar tarafından çatılmış ve belirleyici işlevler, bu dil ile oluşturulmuş ve geliştirilmiş olsa da, burada, artık, yeni bir birlikten söz etmek gerekir. Bu birliğin kendisini bir soy/kavim birliği olarak değil, ancak bir ulus birliği olarak koruması ve geliştirmesi gerektiğinden söz etmek gerekir.

Yeni ve modern bir birlik olan ulus birliğini, bu ulusun oluşumunda belirleyici rol oynamış olan soyu ya da kavmi koruma birliği olmadığını, bu soyun/kavmin, yeni bir birlik, ulus birliği oluştururken yalnızca biçimsel olarak değişmediğini, aynı zamanda nitel olarak, öz olarak da değiştiğini belirtmek gerekir.

Kısaca, soy ya da ırk topluluğu, ulus birliğini oluştururken, soy ya da ırk özelliği erir. Ulus, bu özellikleri tam eritmese bile, kendi (yeni) özelliklerini üretir.

Ulus, bir topluluk olarak soyu/kavmi koruyan çağdaş bir zırh değildir. Soy, yalnız (yani tek) olarak da olsa, başka soylarla birlikte de olsa, ulusa dönüşürken, nitel değişikliğe uğrar. Soyun/kavmin özellikleri, salt birer özellik olarak kalır; çünkü ulusu oluşturan siyasal, yönetsel, ekonomik özellikler, artık soyun özellikleriyle belirle-

nemez ya da soyun kendisi bu özelliklerle belirlenemez.

Ulus siyasal bir birlik olduğu için, öğelerini/üyelerini siyasal haklar açısından koruyacaktır. Ekonomik birlik olduğu için, üyelerinin ekonomik haklarını düzenlemek ve korumakla yükümlüdür. Toplumsal birliği oluşturan özelliğiyle, yeni toplumsal yaşam biçimini, tek tek ya da gruplar olarak ya da tüm olarak sağlar ve geliştirir ya da sağlamak ve geliştirmek yükümlülüğü ile çevrilidir.

Ulus birimi içinde, bu birliğin üyeleri, toplumsal olarak ve geleceğini kendi özgür istençleriyle (serbest iradeleriyle) belirleyecekleri yeni bir olanağa kavuşurlar. Başlangıçta bunların birçoğu henüz uç vermiş olabilir. Ama bunları geliştirmeleri ve yaşama geçirmeleri, uluslaşma düzeyine erişmeye bağlıdır.

Varlığını korumak, sürdürmek ve geliştirmek için oluşturduğu yeni birliğin önkoşulları, tarihsel açıdan ne kadar derin ise,

Soy ya da ırk topluluğu, ulus birliğini oluştururken, soy ya da ırk özelliği erir. Ulus, bu özellikleri tam eritmese bile, kendi (yeni) özelliklerini üretir. Soy, alın (yani tek) olarak da olsa, başka soylarla birlikte de olsa, ulusa dönüşürken, nitel değişikliğe uğrar. Soyun/kavmin özellikleri, salt birer özellik olarak kalır; çünkü ulusu oluşturan siyasal, yönetsel, ekonomik özellikler, artık soyun özellikleriyle belirlenemez ya da soyun kendisi bu özelliklerle belirlenemez.

soy bakımından kökleri de o kadar derindir. Tarihsel sarmacında biçimlenen soyun özelliklerinden (soy farklılığından kaynaklanan çelişkilerden) kendini arındırması da o denli çok çaba isteyecektir. Bu nedendir ki, ulus birliği içinde, soy farklılıklarını öne çıkarmak ve bunu onulmaz düşmanlığa dönüştürmek, belirli bir süre "birliği" koruyabilir, ama korunan ulus birliği değil, ağırlıklı soyun egemenliğidir.

(Kaynak: Ulus, Uluslaşma, Demokratikleşme, Onur Yay., 1991.)

MODERN BİR TOPLUMSAL BİÇİMLENME OLARAK "ULUS"

Ulus, Uluslaşma, Demokratikleşme kitabım 1991'de yayınlanmıştı... Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla örtüşüyor yayın tarihi. Kürt ulusu, Türk ulusu adlandırması dillerdeydi. Güncel olarak konuşma dilinden hareketle halk ağzıyla, Oğuz ulusu, Kürt ulusu, Türk ulusu deniyorsa bir şey demem. Ama modern toplumda tarihsel süreç içinde oluşmuş, modern toplumlara özgü yeni bir toplumsal biçimlenmedir ulus. Ulus kavramı öyle her anlama gelen bir kavram değil bilimsel bir kavram olarak alınmak gerekir.

Stalin, Bauer'in "ulus" tanımını eleştirdiği *Marksizm ve Ulusal Sorun* adlı irdelemesinde, ulusu bir ırk ya da aşiret topluluğu değil, tarihsel olarak oluşmuş insanlar topluluğu olarak niteler. Ulusun ayırıcı özellikleri olarak da "dil birliği"ni, "toprak birliği"ni, "iktisadi yaşam birliği"ni, "kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliği"ni ulusu oluşturan temel öğeler olarak ele alır ve şu tanımları yapar: "Ulus, tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliğidir."

Stalin'in metninin Lenin'in onayından geçtiği söylenir. Yazıldığı tarihte, 1914'te, Batı Avrupa'dan Doğu Avrupa'ya ilerleyen bir uluslaşma süreci yaşandığı bilinir. Tek uluslu devletler ile Doğu Avrupa'daki çok uluslu devletler iç içe girer. Ulusal hareketin ilerici niteliğini vurgulayan Stalin, Ekim Devriminden sonra her ulusal hareketin ilerici olmadığını yazacaktır. Ekim Devrimiyle birlikte, sosyalist ve emperyalist iki dünya sistemi arasında, emperyalist gericiliği güçlendiren ulusal hareketlerin "gerici" ni-

Ulus içindeki, dil, din, mezhep gibi farklılıkları geriye doğru derinleştirerek düşmanlığa dönüştürmek de, bunları zenginlik olarak algılayarak insanlığın gelişmesinin dinamiğine dönüştürmek de olanaklıdır.
(Çizim: Nuri Kurtcebe)

teliğine vurgulama yapılır. Örnek de verir: Mısır'da burjuvazi önderliğindeki uluslaşmayı İngiliz emperyalizmine bağdaşık bir hareket olduğu için gerici bir hareket olarak, Afgan kralının bağımsızlık hareketini ise feodal niteliğine karşın ilerici bir hareket olarak niteler. Hareketin sınıfsal niteliğinden çok, emperyalizmi güçlendiren ya da zayıflatan özelliği ön plana çıkarılır.

Günümüzde, emperyalizmin güdümündeki Kürt ayrılmacı hareketini, Marksist açıdan çok iyi değerlendirmek gerekir. Bunun gibi, ABD emperyalizmiyle sürekli it-

Güncel olarak konuşma dilinden hareketle halk ağzıyla, Oğuz ulusu, Kürt ulusu, Türk ulusu deniyorsa bir şey demem. Ama modern toplumda tarihsel süreç içinde oluşmuş, modern toplumlara özgü yeni bir toplumsal biçimlenmedir ulus. Ulus kavramı öyle her anlama gelen bir kavram değil, bilimsel bir kavram olarak alınmak gerekir.

tifak aramış olan, ABD'nin kimi zaman ortamını sağladığı, kimi zaman yolunu açtığı, kimi zaman modern silahlarla donattığı, resmi dilde "terörist" olarak, Pentagonun ve Beyaz Sarayın güdümündeki sivil örgütlerin diliyle "kurtuluş savaşı veren örgüt" olarak nitelenen PKK eylemlerini bu açıdan değerlendirmek gerekir.

İşte benim, *Ulus, Uluslaşma, Demokratikleşme* adlı denemem bu açıdan önem taşır. Stalin "ulus" tanımlar. Benim yazımda "uluslaşma" sürecinin açılımı ağırlıklıdır. Ulus-öncesi dönem ile uluslaşma arasındaki toplumsal yapıdaki değişme ve dönüşüm, burada, ulusun tanımında ön plana çıkar. Benim tanımım, yeni-Sevrcileri tedirgin etmiş, sorunu tartışmaktan yoksun kimileri başıma çuval geçirmeye kalkışmışlardı.

Şu biliniyor ki, Kürt gerçekliğini, en somut biçimde, 1965'te ben yazdım ve ilk kez 1966'da yayınlanan *Şemdinli Raporajı* adlı kitabımda ben koydum. Gene şu biliniyor ki, 12 Eylül öncesi yazılarımda (ki 12 Eylül'den önce de sonra da yargılandım) Kürtlerin demokratik haklarının tanınması savaşımını, Kürtçülük yapılmasına karşı çıkarak ben verdim. İHD Ankara Şube Başkanlığım sırasında daha somut planda sürdürdüm.

Ulus tanımı, *Ulus, Uluslaşma, Demokratikleşme*'de özenle, idealist kavramlardan soyutlanarak ve toplumsal değişim ve dönüşüm süreci içerisinde netleştirilmeye çalışılmıştı. Ulusu orada şöyle tanımladım:

"Ulus, bireylerin, belirli sınırlar içerisinde, boy gibi, kabile ve aşiret gibi birliğe kan bağıyla bağlı olmaktan; köleciler ve feodal birliğe bedensel bağlılıktan (bağımlılıktan); tarikat, mezhep, din gibi birliğe inançsal bağlarla bağımlı bulunmaktan, toplumsal ölçekte kurtulmalarının, yani özgür bireyler haline gelmelerinin maddi temelini oluşturan ekonomik bütünleşme üzerinde, siyasal olarak örgütlendiği birliktir."

Geçenlerde Ali Nejat Ölçen, *Türkiye Sorunları* adlı derginin son sayısını getirdi. "Emperyalizmin Panzehiri Ulusalçılık" yazısında Ölçen, *Ulus, Uluslaşma, Demokratikleşme*'den şu paragrafı aktarmıştı:

"Bugün, 'ulus' birliği olarak yaşayan topluluk içinde, ırk gibi, dil, din, mezhep gibi farklılıkları, geriye doğru derinleştirerek karşıtlığa ve dolayısıyla düşmanlığa dö-

Ulus, nasıl tarihsel bir kategori ise “ulusal” da tarihsel bir kategoridir. Ulus gibi, “ulusal” da önsüz sonsuz değildir, bir tarihsel başlangıcı vardır, bir tarihsel sonu olacaktır. Ama bir şey var ki, uluslar, yeryüzünde hep birlikte aynı zamanda oluşmadı. Birbirinden farklı evrelerde, farklı koşullarda, dolayısıyla farklı biçimlerde oluştu ve oluşuyor.

nüştürmek de, bu farklılıkları geçmişten gelen özellikler ve zenginlikler olarak algılayarak insanlığın gelişmesinin dinamiğine dönüştürmek de olanaklı.”

Ben, başından sonuna değin, özellikle de İHD’de görev üstlendiğim zaman, ırk, din, mezhep gibi farklılıkları, “insanlığın gelişmesinin dinamiğine” dönüştürmeye çalıştım. Bu görüşler, farklılıkları, geriye doğru derinleştirerek karşıtığa dönüştürmek isteyenlerin yukarıdan ve aşağıdan kısıyıcı içinde, kuşatılmış yazılar olarak kaldı.

Bilginin olmadığı yerde cehalet sezilemez, ama bilginin yoğunlaştığı, derinleştiği yerde, cehalet azgınlaşır ve bilgiyi yokumsayarak ve saldırganlaşarak kendisini koruyan bir zırh oluşturur. Bu süreci yaşıyoruz.

(Kaynak: Sosyalizmi Seviyorum, Onur Yay., 1991.)

BURJUVA VE PROLETER “ULUSALLIK”

“Ulusal” sözcüğünün çağdaş ve proleter anlamını belirlemek gerek. Ulus, nasıl tarihsel bir kategori ise “ulusal” da tarihsel bir kategoridir. Ulus gibi, “ulusal” da önsüz sonsuz değildir, bir tarihsel başlangıcı vardır, bir tarihsel sonu olacaktır. Ama bir şey var ki, uluslar, yeryüzünde hep birlikte aynı zamanda oluşmadı. Birbirinden farklı evre-

lerde, farklı koşullarda, dolayısıyla farklı biçimlerde oluştu ve oluşuyor. Batı Avrupa’da ilk uluslar, tek ulusal devlet biçiminde oluştu. Dolayısıyla bir devlet içinde, ulusal baskının bulunmadığı tek ulus vardı. Doğu Avrupa’da uluslaşma, çokuluslu devletlerle birlikte oluştu. En gelişkin ulusun burjuvazisi, aynı devlette diğer uluslar üzerinde egemenlik kurdu. Çokuluslu devlette, kendi ulusundan pazara sahip çıkmak isteyen ezilen ulusun burjuvazisi ile ezen ulusun burjuvazisi arasındaki savaş, ezilen ulusun emekçi yığınlarını, proleterlerini bayrağı altında toplasa da -çünkü emekçilerin, proleterlerin bağımsız ulus olmaktan, bu ölçüde özgür olmakta çıkarı vardır-, ulusal savaş, özünde burjuva nitelik taşır; çünkü temelinde burjuvazinin sınıfsal çıkarını esas alır. Orada, ulusal olan, özünde burjuvaydı. Ekim Devriminden sonra, her ulus topluluğunun kendi dilinde okuma, eğitim, kendi sanatını geliştirme olanağı sağlandığı zaman, elliye yakın dil ve bir o kadar sanat fıskırdı. Burada ise, ulusal olan, biçimi bakımından burjuva, özü bakımından proleterdir, çünkü temelinde emekçilerin sınıfsal çıkarını esas alır. Günümüzde, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde, ulusal kurtuluş savaşları, bilimsel sosyalizmin yönteminden çıkarılmıştır. Ulusal kurtuluş savaşları, emperyalizmi -dünya tekelci kapitalizmini- zayıflattığı ölçüde ilerici ve devrimcidir, ve artık çokuluslu devlet içinde, ezilen ulusun burjuvazisinin kendi ulusundan pazara tek başına sahip çıkması gibi, ezen ulusun burjuvazisine karşı bir ulusal savaşım söz konusu değildir. Bugünün ulusal kurtuluş savaşımı, proletaryanın, başta köylülük olmak üzere, esas olarak emekçi sınıf ve katmanlarla ittifak içinde yürüttüğü bir savaşımdır. Bu nedenle de savaşım, ulusal olması bakımından biçimsel olarak burjuva, ama içeriği, özü bakımından proleterdir; çünkü başta proletarya olmak üzere emekçi sınıfların sınıfsal çıkarını esas alır.

(Kaynak: Metin Demirtaş, Hazırol Kalbim, Cem Yay., 1977; “Şiir Üzerine” başlıklı önsöz)

ULUSLAŞMANIN DEVRİMCİ NİTELİĞİ

“Ulus” olamadık ya da uluslaşmamızı tamamlayamadık... Ulus olmak, her şeyden önce ekonomik bir bütünleşmeyle ola-

naklıdır. Bunun yolu ise sanayileşmedir. İster kapitalist biçim altında olsun, ister sosyalist biçim altında olsun ekonomik bakımdan bütünleşmemiş bir birlik, ulus-devlet olarak nitelense de, henüz ekonomik anlamda bütünleşmemiş bir ulus-devlettir. Kentsel alanın olduğu kadar kırsal alanın sanayileşmediği yerde, tam bir ekonomik bütünleşmeden ve dolayısıyla tam bir demokratik birlikten ve siyasal eşitlikten söz etmek olanaksızdır. Bu, aynı zamanda demokratikleşmenin eksikliklerinde kendini gösterir. Kırılabilir, ayrışabilir, ayrılabilir, çözülebilir bir “ulus”u, hem birlik olarak tutabilmek, hem kırılabilirliğin, ayrılabilirliğin, çözülebilirliğin üstesinden gelmeden birliği sürdürmek, şu ya da bu ölçüde, şu ya da bu durumda baskıyı da gündeme getirir. Baskı etnik ayrımcılığı, dinsel ve mezhepsel bölünmeyi, bölgesel farklılıklardan doğan negatif sorunları tetikler. Oysa ulus olmak, eski ve geleneksel birimleri aşmak, geleneksel ilişkilerden modern ekonomik yapıya devrimcileşmek, soysal, kastsal, zümresel sınıflaşmanın aşılması, modern ekonomik sınıfların belirleyici olduğu yeni bir yapılanmaya dönüşmek demektir. Sınıfsal niteliklerin, etnik ve dinsel özelliklerin arkasında kaldığı, emekçilerin geleneksel yapılarına göre yeniden bölündüğü, tarikat ve cemaatlerin emekçileri birbirleriyle karşı karşıya getirdiği bir çözümlenme, ulusu içten içe dağıtır, emperyalizmin ülkeyi bö-

Ekim Devrimiyle açılan çağda, ulusal kurtuluş savaşları, emperyalizmi zayıflattığı ölçüde ilerici ve devrimcidir.

Demokratikleşmenin anahtarı, ulusu parçalayan etnisite ya da dinsellikte değil, sınıfların kendisindedir. (Fabrika işgal eden Şişecam işçileri)

lünmüş bir ülke gibi siyasal anlamda da güdülemesine olanak sağlar.

(Kaynak: Hiç Ölmedim Ben, Onur Yay., 2006.)

ETNİK VE DİNSEL AYRIMCILIK, “ULUSLARIN KENDİ KADERLERİNİ TAYİN HAKKI” DEĞİLDİR

12 Eylülün, sınıfsal siyasallaşma önüne etnik ve dinsel siyasallaşmayı koyması ile ulusların geleceklerini belirleme hakkı arasında bir eşitlik ya da karşıtlık koyulabilir mi? Çünkü biri ulus, ötekiler etnik ya da dinsel topluluk.

12 Eylülün Türkiye devrimini kanserleştirmesiyle, “din afyondur”u birbirleriyle özdeşleştirmek olanaklı mı?

Marx, dinin halkın afyonu olduğunu ne zaman ve niçin söyler?

Afyon, ağır ve sızı dindiricidir. Bu söz, bilisiz halk yığınlarının afyonla uyutulması anlamında yorumlanmıştır. Marx’ın amacı ise, halkın acı ve ağrılarını, dine sığınarak dindirmesidir.

Şeyh Bedrettin soruları sorandır. Köylüler ayaklanmasının çağıdır. Avrupa’da ve Balkanlar’da, köylülerin ayaklanmasına karşı Hristiyan aristokratlar, yani beylikler, Sultan ile, köylü ayaklanmasına karşı bağlaşmışlardır. Yarın yanağından gayri bütün zenginliklerin ortak olduğunu söyler Bedrettin, Serez Çarşısı elleriyle yüzünü kapayacaktır. Afyon, burada, Serez Çarşısının yüzünü kapatan “eller”dir. Paul Wittek, Bedrettin ayaklanmasının ardından, Hacı Bayram Veli’nin yoksullara yardım çağrı-

ıyla, Anadolu’da da köylülüğün “devrimci” direncini, ayaklanma dürtüsünü pörsüttüğünü ve söndürdüğünü vurgular. Afyon, burada, yoksullara yapılan yardımdır. Günümüzde kömür ve makarna ile gecekonduların devrimci kabarışının pörsütülerek oyların dinsel partilere kaydırılması gibi. Burada afyon, kömür ve makarnadır.

Etnik ve dinsel ayrımcılığın, ulusların yazgılarının belirlenmesiyle ne ilgisi var? Ulus, etnik, dinsel toplulukların bir birliği değil ki. Ulus, aşiretlerin, cemaatlerin, tarikatların koalisyonu da değil. Bunlar, ulus birimlerinin altında, alt kimliklerdir, uluslaşma ağır bastığı, yani demokratikleşme egemen düzeye geldiğinde, alt kimlikler, özellikle etnik kimlik, etnik kimlik olarak uluslaşmış olmaz ki, etnik kimlik, giderek yaşamın doğal özelliği olarak kalır. Etnik kimlikten bir ulus çıkarmak, sıyrıcıktan kısarak doğurmak gibi bir şeydir.

Ulus, kapitalistleşme ile başlar. Nasıl ki, kapitalistleşme, emek sahibi ve sermaye sahibi sınıf ve katmanların oluşumuyla örtüşürse, yani geleneksel ilişkilerden yeni ilişkilere geçiş aynı zamanda mülkiyetin, üretimin ve sınıfların niteliğinin değişmesiyle karakterize edilirse, ulus da bu değişim ve dönüşümlere koşut olarak oluşur. Buradan, dinin, tarikatın, cemaatin ve özellikle de etnik toplulukların, dinsel ya da etnik kimlikleriyle ulusu oluşturduğu anlamını çıkarmak olanaklı olabilir mi? Ulus, dinsel ve etnik kimliklerin üstünde, bu kimliklerden farklı bir birimdir. Ulusları birbirinden ayıran tek özellik, dillerin farklılığıdır, ama bu, her farklı dilin ayrılma, ayrı ulus olmasının nedeni olamaz. Etnik topluluklar arasından birinin, ulusun oluşumunda, geçmişten gelen tarihsel kazanımları dolayı-

sıyla, belirleyici rol oynamış olması, bu öncü rol oynayan etnik topluluğa, ulus içinde, öteki etnik toplulukları ezme, baskılama hakkı vermez, veremez. Bizim sorumuz budur. İnsan hakları olarak konumuz bu ayrımcılıktır, etnik baskıdır.

Ama emperyalist saldırının hedefinde ya da kendi eğilimleri doğrultusunda, yani dışarıdan ve içerden, ulusu, etnik ya da dinsel topluluklara bölmek söz konusu olduğunda, ulusun oluşumunda öncü rol oynamış olan etnik kimliğin (diyelim Türk kimliğinin), öteki kimliklerden çok, ulusun bölünmesini, emperyalizme, dinsel gericiğe yem olmasını önlemek gibi daha büyük bir sorumluluk üstlenmesi doğası gereğidir. Ama etnik ayrımcılığı önlemek için etnik baskıya yönelindiği zaman, burada demokrasiden değil, faşizmden söz etmek doğru olur. Türkiye’de geçmişten günümüze var olan ayrılma yanlılarının, demokratik olmayan yöntemlerle baskılanarak, bu ayrımcılığı tetiklemiş oldukları göz ardı edilmemek gerekir. Sorun ayrılma değil, demokratikleşme sorunudur, siyasal açıdan olduğu kadar ekonomik açıdan da tam eşitlik ve özgürlük sorunudur. Özgürlüklerin, ayrılma özgürlüğü olarak kullanılması, bir oyunda hile yapmaya benzer. Demokratikleşmenin anahtarı, etnisite ya da dinsellikte değil, sınıfların kendisindedir. Ve demokratikleşmeyi sağlayacak sınıflar, demokratik toplumun sınıflarıdır, bu da, günümüzde, emekçi sınıf ve katmanların birli-

Sınıfsal niteliklerin, etnik ve dinsel özelliklerin arkasında kaldığı, emekçilerin geleneksel yapılanmalarına göre yeniden bölündüğü, tarikat ve cemaatlerin emekçileri birbirleriyle karşı karşıya getirdiği bir çözülme, ulusu içten içe dağıtır, emperyalizmin ülkeyi bölünmüş bir ülke gibi siyasal anlamda da güdülemesine olanak sağlar.

ğiyle sağlanabilir. Emekçi sınıf ve katmanları, etnik ve dinsel konumlarına göre bölerek demokratikleşilemeyeceği gibi, modern anlamda sınıfsallaşmamış aşiret yapılanmasına yargılı emekçilerin işi de değildir demokratikleşme.

Sınıfların (burjuva toplumun modern sınıflarının) siyasallaşmasıyla, ideolojik anlamda sınıf siyasetiyle gerçekleşir demokratikleşme. Etnik siyasallaşma, etnik özelliklere ve gruplara göre ulusu bölme, aşiretleri egemen duruma getirme; dinsel siyasallaşma, tarikatların siyasal yaşama egemen olması, yani ulema ve şeyhler tarafından yönetilme, bunlar çağdışı, gerici, ilkel siyasalardır.

Bunu, ulusların geleceklerini belirleme hakkının yadsınması olarak nitelemek doğru değil. Etnik toplulukları ve aşiret birliklerini ulus olarak nitelemek ne denli yanlışsa, etnik ayrımcılığı, ulusların geleceklerini belirleme hakkı olarak nitelemek de o denli yanlıştır, çağ karşıtıdır. PKK bunun dışında değil.

(Kaynak: Türkiye 2009, Onur Yay., 2009.)

“İNSAN HAKLARI” ULUSLAŞMANIN KAZANIMIDIR

Böyle bir dünyada insan hakları nerede? Sanırım İsa Mesih gibi göğe çıktı. Küresel egemenlik stratejisinin içini dolduruyor. Abu Garip'te, Guantanamo'da, işkenceevleri okyanusta yüzer gemilerde, insan, hakları için yok ediliyor. Eskilerin deyişiyle,

“darısı”, bizim üstümüze yağıyor. Dolar ve Avro, insanı yemek için İslamı, İslamı yemek için birbirini yiyor.

Şu da var ki, insan hakları, gökten zembille inmedi yeryüzüne. Uluslaşma sürecinde ve ulus olarak tanıdı insan, haklarını. Ulus-devletlerin birleşmiş sözleşmelerinde evrenselleşti. Ama evrenselleşti mi?

Dün işkencenin, hücrenin, darağacının üstünde dolaşan hayalet, bugün bir yanıyla Ergenekon'da dolaşiyor. Dün yargının elinde tuttuğu kılıç, bugün yargıcın göğsüne saplanmış kanyor.

Dün yeşil kuşakla, ılımlı İslamla yelkenleri şişirenler, bugün Yeni Dünya Düzeni, Üçüncü Amerikan İmparatorluğu cangınlında kan döküyor.

Dün Çekiç Güç bugün Kandil, dün Sevr bugün soykırım. Avrasya'dan Büyük Ortadoğu Projesine ve tezkeresiz tezkereye programlanmış Türkiye paftasında, “insan hakları” biçiliyor.

Biz de Ezop gibi “Deniz Feneri”ni yakmış, kandilde mum, türbede insan arıyoruz ve üstüne üstlük soruyoruz: “İnsan hakları nerede?” diye.

(Kaynak: Türkiye 2009, Onur Yay., 2009.)

KEMALİST DEVRİMİN VE KARŞI-DEVRİMİN KARAKTERİ

Bir karşı-devrim süreci yaşıyoruz –bu, doğru. Ama farklı boyutta bir işgal süreci

Emekçi sınıf ve katmanları, etnik ve dinsel konumlarına göre bölerek demokratikleşilemeyeceği gibi, modern anlamda sınıfsallaşmamış aşiret yapılanmasına yargılı emekçilerin işi de değildir demokratikleşme. Bunu, ulusların geleceklerini belirleme hakkının yadsınması olarak nitelemek doğru değil. Etnik toplulukları ve aşiret birliklerini ulus olarak nitelemek ne denli yanlışsa, etnik ayrımcılığı, ulusların geleceklerini belirleme hakkı olarak nitelemek de o denli yanlıştır, çağ karşıtıdır.

de yaşıyoruz. Toprak olarak, su olarak, yeraltı ve yerüstü varlıklar olarak, sanayi ve ticaret olarak, sermaye olarak, kısacası ülke ve ulus olarak kendini satan negatif bir işgal süreci bu. Şu da var: “Karşı-devrim” sürecini, “feodalizmin intikamı” olarak sınırlamak, karşı-devrimi teokrasiden soyutlamak, teokrasiyi, laik-demokratik sistemi vurmak için silah olarak kullanan küresel sermayeyi gözardı etmek gibi tehlikeleri de içerir.

Burada “feodalizm”, klasik anlamda, tarikat ve cemaatlerin temsil ettiği ve her şeyden önce de siyasal yaşama kumanda etmeye çalışan bir feodalizmdir. İkincisi, tarikat ve cemaatleri, siyasal yaşamı belirlemeye yönelten, özünde din değil, uluslararası sermayeye kumanda eden emperyalist sistemdir. Emperyalist sistem, Türkiye odağında Avrasya'ya ve Ortadoğu'ya egemen olmak için, ön aşamada Türkiye'yi, bir üs, atlama tahtası, ileri karakol

Kemalist devrim, teokratik ve feodal sınıf ve katmanlar ile ulusal ve demokratik sınıf ve katmanlar arası bir savaşı sınırlı değildir; ağırlıklı olarak ülkeyi dört bir yandan işgal eden düşmana karşı kazanılan Kurtuluş Savaşıyla simgelenir.

Kurtuluş Savaşı'nın ordusu, ulus olma, uluslaşma ve ulus temelinde bağımsızlaşma ve bütünleşme bilinciyle, din-dışı, yani laik kimlikli komutanların önderliğinde bir ordudur.

olarak, etnik ve dinsel ayrışmaya zorlamakta, ulus üzerinde var olduğu toprağıyla tarihe "uğurlanmak" için, din bütün alanlarda kullanılmaya çalışılmaktadır. Bu din, İslam dinidir. Kullananlar, İslamı, emperyalist sistemin ayaklarına seren İslamcılar, Museviler ve Hristiyanlardır. Ama hiçbiri dinsel kimlikleriyle görünmezler.

Kemalist devrimi, benim, "küçük-burjuva demokratik devrim" olarak nitelmem yanlış değil. Kemalist devrim, ulus içinde, teokratik ve feodal sınıf ve katmanlar ile ulusal ve demokratik sınıf ve katmanlar arası bir savaşla sınırlı değildir; ağırlıklı olarak ülkeyi dört bir yandan işgal eden düşmana karşı kazanılan Kurtuluş Savaşıyla simgelenir. Bu nedenle, ilkin, "ulusal demokratik" bir devrimdir. Kemalist devrimin kaidesinde, ulusun, ulus olarak kurtarılma savaşı vardır. Ulusallığın sınıfsal belirleyici ögesi "burjuvazi" değil, yaşam düzeyleri ve yaşam biçimleri bakımından olduğu kadar, var olmalarını ve geleceklerini korumaları ve kurtulmaları açısından bütün varlıklarını ortaya koyan ve harekete geçiren küçük-burjuva aydınlar, yani asker ve sivil kadro, esnaf, zanaatçı ve köylüler, yani küçük-burjuva sınıf ve katmanlardır.

Unutulmasın ki, Kurtuluş Savaşımız, kolları ve bacakları kesilmiş İmparatorluğun ana gövdesini, dışardan sömürge olarak, içerden etnik kimliklerine göre parselenerek paylaşılmakta olan anayurdu, işgalden ve paylaşılmaktan kurtarma savaşıdır. İmparatorluğu kurtarma, yeniden onarma ve diriltme savaşı değil. Bu, şu ba-

kımdan önemlidir ki, devrime götüren savaş, Sarayı doğrudan hedefine almamıştır. Saray, devrimin hedefine, dolaylı olarak girmiştir. Savaş, ulusal savaştır, İmparatorluğun saray olarak İstanbul'da korunması karşılığı, ulusal savaşın önünün "şeriat" adına kesilmek istenmesi bizi yanıltmamalıdır.

Şu bir gerçek ki, Türkiye Cumhuriyeti, İmparatorluğun, yalnızca "feodal" niteliğini dışlayan değil, dinsel-feodal kurum olan "teokratik" niteliğini de dışlayan bir siyasal yapılanmadır. Savaşı başarmasının sırrını, gene İmparatorluğun "askeri" yapılanmasından kaynaklanan, merkezi olarak silahlı örgütlenme geleneğine sahip olmasında aramak gerekir. Ama bu, ne timar sisteminde kaynaklanan sipahi ve reayadan oluşan feodal niteliğiyle bir ordudur, ne de teokratik niteliğinden kaynaklanan dinsel (İslami) bir ordu, yani cihad ordusudur. Ulus olma, uluslaşma ve ulus temelinde bağımsızlaşma ve bütünleşme bilinciyle, din-dışı, yani laik kimlikli komutanların önderliğinde bir ordudur. Said-i Nursi'nin saptırmak istediği gibi, İslamı kurtarmak için savaşmamış, halkın çoğunluğu İslam olan ulusu, tutsak olmak ve yok olmaktan kurtarmak için savaşmıştır.

Şu da eklenmeli ki, Anadolu köylüsü, Müslüman halk, asker olarak Balkanlar'da, Yemen'de, Kafkaslar'da tüketilirken, Müslüman olmayan ve bu nedenle askere alınmayan Ermeniler, Rumlar, Museviler, hem yaşamda kalmış, hem kendi alanlarında okumuş ve hem de zanaat, ticaret ve tefe-

cilikle servetlerine servet katmış, Galata Sarrafları olarak Saraya faizle borç vermiş, İstanbul'da olanlar vergi ödememiş, İmparatorluğun ekonomisi çökertmekte ön sırada rol oynamışlardır.

Marx, Nuh Nebi'den kalma sermayeler arasında saydığı tefeci sermayesinin birbirine karşı iki özelliğini açıklarken, tefeci faiziyle biriken para-servetin sanayi sermayesine dönüşmesinin olumlu etkisine karşı, içinden beslediği kurumları ve toplumsal yapıyı güçsüz düşüren, yozlaştırıp zayıflatan tefeciliği birbirinden ayırır. Rum, Ermeni ve Yahudilerin oluşturduğu Galata Sarrafları, biriken para-serveti üretime, yani sınaî üretime yatırmak yerine, devleti, devlet bürokrasisini ve toplumu içinden tüketip çürütmenin aracı ve aleti yapmışlardır. Bunlar, bir sanayi burjuvazisi olarak değil, sistemi çürüten tefeci bankerler olarak tarihteki yerlerini almışlardır.

Galata Sarraflarından bir "burjuva" katman oluşmuş olsa da, tarihsel gerçekler açısından değerlendirirsek, bunlar, burjuva sistemin öncüleri, burjuva sistemin burjuvaları değil, feodal sistemi, "faiz" yoluyla sömüren ve bu nedenle de üzerine kene gibi yapıştıkları feodal devlet hazinesini

Kemalist devrimin kaidesinde, ulusun, ulus olarak kurtarılma savaşı vardır. Ulusallığın sınıfsal belirleyici ögesi "burjuvazi" değil, yaşam düzeyleri ve yaşam biçimleri bakımından olduğu kadar, varolmalarını ve geleceklerini korumaları ve kurtulmaları açısından bütün varlıklarını ortaya koyan ve harekete geçiren küçük-burjuva aydınlar, yani asker ve sivil kadro, esnaf, zanaatçı ve köylüler, yani küçük-burjuva sınıf ve katmanlardır.

Devrim devrimdir.

Devrimci devrimcidir.

Ulusal demokratik devrim, kuşku yok ki, sosyalist devrim değildir. Ama birbirlerinin yadsınması da değildir.

Denebilirse, demokratik devrim sosyalist devrimin anası, sosyalist devrim demokratik devrimin çocuğudur.

Unutulmasın ki, emperyalist sisteme bağlı ve bağımlı bir ulus/ülke, sosyalist devrimin önünü ve yolunu açamaz.

emerek sistemi yozlaştıran tefecilerdi. Tefecilik kurumlaşmış ve "banker" adını almıştı, üretimden yalıtık bir kurumlaşmayı, üretime dönük olmadı. Dolaylı da olsa üretime girmeyen ve "faiz" olarak emilen "değer", kapitalist üretimde üretilmemişti. Bu olanağı, özelliği, ayrıcalığı, Galata Sarrafları olarak, etnik ve inanç farklılığı nedeniyle askerlikten olduğu gibi vergiden de bağımsız sayılmalarıyla edinmişti, bu nedenle de, "ulusal" amaçlarla, ulusal bağımsızlık için savaşan, ulusal bir savaşa katılan katmanlar değillerdi, olmadılar da. Müslüman ve Müslüman-olmayan yapımevi düzeyindeki sanayilerin sahibi "orta burjuva" denebilecek kesim, ülke ekonomisini belirleyecek olan nitelik ve büyüklükte değildi ve dolayısıyla, ulusal savaşın sınıfsal yapısında ağırlıklı bir yer almalara söz konusu olmazdı.

Bu nedenle, ulusal savaş, kır ve kent küçük-burjuvazisinin ve onun çıkarlarıyla kaynaşan siyasal, ideolojik ve askersel temsilcilerin, yani asker ve sivil aydın bürokrasisinin, kendi toprağıyla ve yaşam koşullarıyla özleştirdiği yurdunu kurtarma, kendi özgürlüğüyle özdeşleşen ulusal bağımsızlığını kazanma, bir bütün olarak, ulusal kurtuluşun utkusunu çerçeveleyen Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve onun lider kadrosunda somutlaşır.

"İmparator", askeri-merkezi-feodal-teokratik devletin sosyal başıdır. İmparatorluğun yenilgisinin değil, yok edilmesinin belgesini imzalatanların tutsağı olarak, teokratik gücü ve halife kimliğiyle, Sarayı, "yapı" olarak kurtarma karşılığında, "fetva"larla, ulusal savaş engellenmeye, sırtından hançerlenmeye çalışılır. Ülke, dış düşmanla iç düşman, dış düşmanlarla iç düşmanlar arasında, varolma savaşı vermektedir. Ana hedef, yurdu içinden ve dışından kuşatan düşmanlardır. "Dini kurtarmak" kisvesi altında hilafeti ve halifeyi kurtarmaya çalışanlar, ikincil hedeflerdir.

Tabloya böyle bakıldığında, Mustafa Kemal'in adıyla özdeşleştirilen "Kemalizm", "Kemalist" terimi, Kurtuluş Savaşıyla, bir başka deyişle, 19 Mayıs 1919'da Samsun'dan başlayan ve 19 Ekim 1923'te Ankara'da "Türkiye Cumhuriyeti"ne dönüşecek olan Kongreler dönemi, Heyeti Temsilîye dönemi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi dönemini simgeler. 29 Ekim 1923'te başlayacak olan "Modern Türkiye"nin kurulması, iç devrimler dönemi, Kemal Atatürk'ten türetilen "Atatürkçülük" terimiyle açıklanabilir.

Birinci dönem ile ikinci dönem, biri ulusal devrim, ikincisi demokratik devrim olarak nitelenmek gerekir. Ben, ikisini birbirinden ayırmanın, anneyi çocuğundan ve çocuğu babasından ayırmak gibi devrimlerin doğasına aykırı olduğunu düşünürüm. Dolayısıyla, tartışmasız, ili devrimi birlikte "ulusal demokratik devrim" olarak tanımlamanın doğru olacağı kanısındayım.

Şu da eklenmeli: Devrim devrimdir. Devrimci devrimcidir. Ulusal demokratik devrim, kuşku yok ki, sosyalist devrim değildir. Ama birbirlerinin yadsınması da değildir. Denebilirse, demokratik devrim sosyalist devrimin anası, sosyalist devrim demokratik devrimin çocuğudur. Unutulmasın ki, emperyalist sisteme bağlı ve bağımlı bir ulus/ülke, sosyalist devrimin önünü ve yolunu açamaz.

Bugün, Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen ulusal devrim ve demokratik devrim, hem ulusal kimliği açısından, hem de laik ve demokratik niteliğiyle yara alıyor. Bir gemiye benzetilirse, kaptan köşkünde Bay Beyaz Saray, dümeninde NATO, güvertede Pentagon, salonunda IMF, serviste CIA ve gemi, toprağından, suyundan, sanayisinden, bankasından, sermayesinden, emeğinden su alıyor ve karanlıkta bilinen kara deliğe doğru akıyor.

(Kaynak: Türkiye 2009, Onur Yay., 2009.)

EMPERYALİZMİN, GERİCİLİĞİN VE ETNİK AYRILIKÇILIĞIN BULUŞTUĞU YER: CUMHURİYET VE ULUS-DEVLET DÜŞMANLIĞI

Roma'da gazeteci Chris Kutschera'nın, "Savaşına politik olarak mı devam edeceksiniz, silahlı savaşı sürdüreceksiniz?" sorusuna, Öcalan, Avrupa'nın, "Türkiye'ye savaşı durdurun, politik çözüm bu-

Öcalan'a göre, "Sevr'in Lozan'a bin kere değer"dir; "Sevr'de halkların kimlik hakları, Lozan'da faşizm" bulunmaktadır!

Öcalan henüz 1990'larda, tıpkı bugünkü "Yeni Osmanlılar" gibi, "Osmanlı sultanları olsa, Türkiye'de cumhuriyetten daha iyi bir rejim sürdürülebileceğini" öne sürmektedir.

lun!" demesi gerektiği yanıtını vermişti. "Politik çözüm" ise, Lozan'ın Kürtler açısından revizyonu ile ifade edilmişti. Şöyle diyenecekti: "Avrupa'nın Lozan Andlaşmasında (1923) sorumluluğu vardır. Kürtlere bu andlaşmanın revizyonunu borçludur. Bu andlaşmayla dört halk haritadan silinmiştir. Grekler, Ermeniler, Asurlar ve şimdi Kürtleri silmek istiyorlar." (*The Middle East*, April 1999, s. 10)

Batının Kürtlere borçlu olduğu "Lozan'ın revizyonu" ise, Sevr Andlaşmasında yer alan "Kürdistan"dır. Öcalan, "Sevr'in Lozan'a bin kere değer" olduğunu, "Sevr'de halkların kimlik hakları, Lozan'da faşizm" bulunduğunu, "ikide bir Sevr'i karalamanın bu halkların kimliğine saygısızlık olduğunu" yineliyor (*Ülkede Gündem*, 27 Ağustos 1997), Hollanda'ya gitmek amacıyla bekletildiği Roma'da siyasi çözüm bulması için, Batının Türkiye'yi sıkıştırmasını istiyordu.

Rus gazeteci Vadim'le görüşmesinde, Öcalan, "Ekim Devriminden önce Rusya ordularının Kürdistan'a kadar geldiğini, hatta Dersim, Bitlis, Ermenistan'a kadar gittiklerini, Rusya çekilmesiydi, Ermenilerin ve Kürtlerin devlet olacağını" söyleyecek ve Rus orduları, Brest-Litovsk Andlaşmasıyla, 1878 (93) Harbi sınırlarına çekildiği için Lenin ve Stalin'i eleştirecekti.

Oysa Ermenistan'a ve Kürdistan'a kadar giden Çarlık orduları, Ermenistan'ı ve Kürdistan'ı devlet yapmak için değil, kendileri için işgal etmişlerdi, kuzeyde Ermenilere, güneyde Nasturi ve Keldanilere, yani Hıristiyan topluluklara dayalı, Müslümanların, dolayısıyla Müslüman olan Kürtlerin tasfiye edildiği, Çarlık Rusyası toprağı olacaktı. Lozan'ın revizyonundan Kürtlerin kazanacağı Şırnak ile Hakkari'nin yarısıydı,

Sevr Andlaşması yürürlüğe konmuş olsaydı, Kürtlerin, Türkiye Cumhuriyetinin özgür ve eşit yurttaşları olarak sahip olduğu topraklarından kovulmuş ya da Büyük Ermenistan'ın ve Kilikya'ya oturmuş olan Fransızların vergilendiği alt-kastları olacağı açıktı.

Şu da belirtmeli: Sevr haritasını hazırlayan Batı, Kürtlere bir devlet kazandırmak için değil, Türkiye Cumhuriyeti adını alacak olan ulus-devleti kurdurmamak için haritaya bir de Kürdistan eklemiş, ve onu öyle ikiye bölmüştü ki, değil devlet olmak, hindi çiftliği bile olamazdı. Bunun için olsa gerek ki, Öcalan, Rus gazeteciye, "Rus orduları gitmeseydi Ermenistan da, Kürdistan da kurulmuş olacaktı" dediği yerde, "TC'nin (yani Türkiye Cumhuriyetinin) çöküşünün", PKK'nın "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine bağlı olduğunu" söyleyecekti.

TC'nin çöküşünü, Öcalan, doğal ki, Ermenistan ile Kürdistan'ın kuruluşuna endekslemişti. Kürdistan'ın kurulması için Türkiye Cumhuriyetinin çökertilmesi, "egemen Türklüğün" Anadolu'dan sökülüp atılması, ayrılıkçı Kürtlerin coşkuyla dillendirdikleri konulardı. "Çağımızın Bizansı TC'yi Anadolu'dan sökmek", "Kemalizmi parçalamak ve bu coğrafyadan süpürmek", "Türk ordusunun merkezi yapısını", dolayısıyla "Türk devletinin merkezini dağıtmak" (*Sosyalist Alternatif*, Ağustos 1995) isteğiyle yanıp tutuşmaları, Kürtlerin Türkiye'den ayrılmak, ayrı devlet kurmak isteğiyle sınırlı olmamak gerekirdi.

PKK'nın yayın organı *Serxwebun*'un Kasım 1990 tarihli sayısında yayınlanan "TC'nin 67. Yıl Gerçeği" yazısında, Öcalan, 1920'lerde kurulan Cumhuriyetin tepeden inme olduğunu, bir gecede kurulduğunu, çirkin, kaba ve ağır sözlerle ve eleştirel bir

söylemle dile getirirken, PKK'nın, "Kürdistan'da bir halk cumhuriyeti" kurmayı amaçladığını da bu arada açıklıyordu. Okuyalım Öcalan'ı: "M. Kemal bir gün açıklıyor, ertesi gün ise yirmi bir pare top atışı ile cumhuriyet ilan ediliyor. Biz Kürdistan'da kurulacak sisteme şimdiden halk cumhuriyeti diyorsak, bunun partisini, programını oluşturduğumuz içindir. Savaşını çok yoğun biçimde, çok uzun süredir verdiğimiz içindir. Halen de çok uzağımızdadır diyoruz. Bunlar ise bir günde ilan ediyorlar. Sahtekârlığa bakın. Böylesine büyük bir ülke içinde, bir kişinin bir günde cumhuriyeti ilan etmesi, üçkağıtçılık değildir de nedir? Hani partisi, hani ilkeleri?" (Abdullah Öcalan, *12 Eylül Faşizmi ve PKK Direnişi*, Yurt Yayınları, Kasım 1992, s.497)

Kimi okurların pes dediğini duyar gibiyim, ama benim pes etmeye niyetim yok, üstelik Erdoğan'ı keyiflendirmek gibi bir keyfi de kaçırmak istemem. Şöyle:

"M. Kemal'in Anadolu'daki gücünü nereden aldığı sorusunu Öcalan, kendisi yanıtıyor: "Ayrılırken Vahdettin'in yanına gidiyor. (...) İşte yetkiyi, daha sonradan kovduğu Vahdettin'den alıyor. Yani güç kaynağı Vahdettin'dir; partisi Vahdettin'in partisidir; ve kendisi de Vahdettin'in paşasıdır. Korkunç ikiye bölünmüş emperyalist ve anti-islamcıdır." (s. 497) "Adam insanlığa dayanmıyor; tarihe düşman; insanlığa düşman; dine düşmandır." (s.499) Bir zamanlar Özal'dan işittiğimiz, şimdilerde "Son Osmanlı'nın ve "Osmanlıların" söylediği gibi, "Evet Osmanlı sultanları olsaydı, bugün Türkiye'de cumhuriyetten daha iyi bir rejim rahatlıkla sürdürülebilirdi. Belki de Türkiye daha çok gelişebilirdi." (s.498)

Sevr haritasını hazırlayan Batı, Kürtlere bir devlet kazandırmak için değil, Türkiye Cumhuriyeti adını alacak olan ulus-devleti kurdurmamak için haritaya bir de Kürdistan eklemiş, ve onu öyle ikiye bölmüştü ki, değil devlet olmak, hindi çiftliği bile olamazdı.

Öcalan böyle diyordu ama, bir şeyi, küçük bir ayrıntıyı unutmuş görünüyordu. Öyle ya, hangi "Türkiye'de", ve hangi "Türkiye" olacaktı daha özgür ve daha çok gelişecek olan? Türkiye olacak mıydı ki?

(Kaynak: Türkiye'ye Kefen Biçenler, Onur Yay., 2010.)

MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİMİN GÜNCELİĞİ

1961 Anayasasının sola kazandırdığı özgürlük, demokratikleşme savaşını sınıfsal temele ve özellikle de emekçi sınıf ve katmanlara dayandırması açısından önem taşır.

Ne var ki, 12 Eylül (1980) öncesi ve sonrası, "sınıf-parti"lerin yerini, giderek, etnik, dinsel, mezhepsel partiler, tarikat ve cemaat partileri almaya başlayacak ya da siyasal partiler, etnik, dinsel, mezhepsel kuşatma içerisinde kalacaktır.

Sovyetler Birliği dağıldı. İlk olarak Atatürkçü laikliğin eskidiğini söylediler. Yalnızca Müslüman olmayanların değil, Müslüman olan ama etnik açıdan Türk olmayanların da "azınlık" sayılması gerektiği ileri sürüldü. Pantürkizm ve panislamizmi dışlayan politikanın aşılması dayatıldı. ABD'nin Adriyatik'ten Basra Körfezi'ne, Orta Asya'ya değin Müslüman ulusların resmi olmayan birliğinin liderliğini üstlendiği, bu süreçte dile getirilecekti. Biz değil, CIA analistleri, Türkiye'nin 21. yüzyıl jeopolitiğini belirliyordu. Türkiye'yi etnik, dinsel, mezhepsel, olmazsa bölgesel federasyonlara ayırma planını, Avrasya projesi izledi: 225 milyonluk Büyük Türk Konfederasyonu. Ardından Tayyip'in "Diyarbakır"ı merkezi yapacağını" söylediği Büyük Ortadoğu Projesi. Bu projeler, aynı dönemlerde siyasal partilere yansıdı, parlamentonun sınıfsal dokusu, etnik, dinsel, mezhepsel özelliklere ve ABD'nin perspektiflerine göre belirlendi ve yapılaştı.

Bununla kalınmadı, ülke, suyundan toprağına hemen her şeyiyle satılığa çıkarıldı. Babalarının malı gibi sattıklarını söylediler. Halk, paranın dini imanı olmaz der, Başbakanları, ilkin sermayenin dini, mezhebi, ırkı olmaz diyecek; ulusu, dinle, mezheple, ırk topluluğuyla karıştıracak; birkaç gün sonra, yanlısını, küresel bir yanlıyla taçlandırarak, "Türkiye'de sermaye ayrımı

"Tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye" sloganında açıklanan "Milli Demokratik Devrim" anlayışı, devrim aşamasıdır.

kalmadı" diyecek ve ekleyecekti: "yerli ile yabancı sermaye ayrımı kalmadı." (Cumhuriyet, 28 Ocak 2006)

Ama, ne limanlarımızın, ne topraklarımızın, ne sularımızın, ne fabrikalarımızın, ne tarihimizin ve ne de siyasal, ekonomik ve kültürel değerlerimizin, uluslararası sermayeye peşkeş çekilmesi, sonradan görme günümüz "devrimci"sini pek ırgalamadı ve ırgalamıyor.

Kıscacası, bağımsızlık sorunu, devrimci demokratikleşmeyle kenetlenmiş bir sorun olarak, "günümüzün en acil sorunu" olarak,

Postmodern-devrimcilerin geminin bordasın atıverdiği "Tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye" sloganı, bugün de, emperyalist gericiğe karşı, uluslararası sermayenin kölesel egemenliğine karşı, küresel faşizme karşı, emekçi sınıf ve katmanların bağımsızlaşma ve özgürleşme savaşımının sloganı olarak bizi uyandırıyor ve uyandırıyor.

gündemimize olanca ağırlığıyla oturmuş bulunuyor.

Mihri Belli'nin 90. yaşgünü konuşmamda şöyle yazmıştım:

Mihri Belli'yi yaşamdan sonra yaşatacak mıyız?

Benim yaşatacağım Mihri Belli, devrimci gençliğin coşkuyla kucakladığı, "Tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye" sloganında açıklanan "Milli Demokratik Devrim" anlayışı, devrim aşamasıdır.

Yeni-devrimcilerin, daha doğru bir terimleyle postmodern-devrimcilerin "geminin bordasın atıverdiği" bu slogan, bugün de, emperyalist gericiğe karşı, uluslararası sermayenin kölesel egemenliğine karşı, küresel faşizme karşı, emekçi sınıf ve katmanların bağımsızlaşma ve özgürleşme savaşımının sloganı olarak bizi uyandırıyor ve uyandırıyor.

Çünkü bu slogan, devrimci devrim içinde yoğrulmuş, pişmiş, devrimci devrimi zenginleştirmiş ve güçlendirmiş olanların sloganıdır. Unutulmasın ki, onlar, pratik içinde, yanlışlarında doğruları buldular, doğrularında yanlışları kavradılar.

Türkiye emekçileri, devrimcileri, bağımsızlaşmanın anahtarını olduğu kadar, birleşme ve bütünleşmenin şifresini bu sloganda bulmuşlardı ve inanıyorum ki, bugün bu sloganda bağımsızlaşmanın ve devrimci demokratikleşmenin şifresini yeni kuşaklar yeniden bulmakta daha çok zaman yitirmeyeceklerdir.

Çünkü bu slogan, doğru bir durum değerlendirmesinin, doğru bir duruşun, doğru bir yürüyüşün sloganıdır.

Bu savaşımında, ip altında canları alınmış olanlar, son sözleriyle bu slogana can verdiler, canlarını verdiler. Bu sözler, onları izleyenlerin ilk sözleri oldu. Onları unutmayalım, hiç unutmayalım.

Devrimci demokratikleşme yolunda, "Tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye" sloganında somutlaşan ulusun bağımsızlığı ve emeğin özgürlüğü parantezini yarım yüzyıl önce Mihri Belli açmıştı. Bağımsızlaşana değin, insanlığın özgürleşme eşliğini aşacağı, birbiriyle el ele tutuşacağı günlere değin, bu parantezi kapatmayacağız, kapattırmayacağız...

(Kaynak: 12 Eylülün Büyük Babaları, Onur Yay., 2011.)